

YANMIŞ YOLLARDA YÜREK

M. Zahit Eren

*birisinin "olsaydı"larında
sana dünya kadar yer ayrılır
(Gülten Akın, "Hele")*

■ İki ucundan da bir yere varılmazdı ama o sokağın yakasız gömleğini, her sabah bakışa bakışa biz iliklerdik, kimseler olmazdı. Ya da ben öyle zannederdim.

Buraya geldiğim güzü takip eden kış, sokağın diğer tarafındaki dişbudak ağaçları, zemheride yaprağını dökünce, penceremin görüşüne denk gelen yolun alnı da tıraş olmuş oğlanlar gibi açılmış, karşıdaki evler daha bir görünür olmuştu. Zamanı kemirmeye; yatak, masa, sandalye ve dolap dörtlüsünden başkaca hiçbir şeyin olmadığı bu hiçlik ormanında, gerçekten hareket eden insanlar görebilme umudu, fena fikir değildi aslında. İnsanlar dediysem, iki elin parmağını ya geçer ya geçmez.

Yine de, bozkırın ortasında, civardaki beş on haneye korku salsın diye dikilmiş beton ölme bu kurum kumkumasının çatı katındaki küçük odada, sandalyeyle ancak yetişebildiğim pencereden, kollu bacaklı o birkaç telaşı ara sıra izlemek, yerdeki fayans çizgilerinde birbirini selamlayan karıncalara fazlasıyla benzediğinden, yeni bir oyun daha olmuştu bana ki, ufak ufak keyif de alıyordum.

Hatta başlarda, yağmurun çatıya bıraktığı seslerden şarkı bestelemek, güneşin odaya sızıp duvarda aydınlattığı yerin atlastan hangi ülkeye benzediğini bulmak, tavan arasındaki fare yuvasını ampule peynir asarak dağıtmaya çabalamak ya da bir kitaptaki harfleri ilkin-den sonuncusuna varana kadar aralıksız saymak gibi vakit öldürmek için bulduğum nicelerinden daha da merak uyandırıcıydı bu oyun.

Fakat mavi yazmasıyla kucağında bir çap odunu sobasına taşımak için, o, siyah entarisiyle evinden çıkıp saçını gizlemeye çalıştığı sıra-

da yukarılara doğru ne zaman ki baktı, işte o andan sonra yaşanan gözlerin birbirini mühürlemesi de, saf dileklerle başlayan oyunumun yerini bir seraba, hastalığa ve deliliğe götürmesinden başka bir şey olmayacaktı. Zira düzenim tamamen değişmiş, artık esamesi okunmayan o geniş sokağın kardan gömleğinde bir ikinci düğmeyi daha ilikleyebilmek uğruna, her şeyi göze alır hâle gelmiştim.

Her seher vaktinde erkenden kalkıp yusufçuk kuşlarından Züleyha nöbetini devralıyor, sandalyeme çıkıp vücudumu dolabıma yaslıyor, sökükle diğer gibi ince ince, uykusuzluktan kan çanağı olmuş gözlerimi bütün boşluklarda gezdirip sonra aynı yerde bağlıyor, dikkat çekmek için sürekli kollarımı sallıyordum. Dizlerim bükülüp de topuklarım sızlayana kadar, yürüyen kardelenimin yüzünü, kendi kuzinesinin bacasındaki kurumlardan, tıklandığım kurumun bacalarına doğru çevirmesini bekliyordum. İki küçük serçesini yakaladığımda da göz çukurlarımdan telgrafı andırır onlarca telin ona doğru gittiğini, rüzgârın, karanlık çökünce bütün o dertli ısıklıklarını yeryüzünde kimselerin görmediği bu arpta icra ettiğini hayal ediyordum. Yemeğin ne zaman geldiğini bile hatırlamıyor, neredeyse tek öğüne indiğimden, açlıkla birlikte havsalam da zayıflıyor, zaman mefhumunuysa büsbütün yitiriyordum.

Gün, bakışla başlayıp bakışlardaki kışlarla bitiyor, gecelerse yarı uykulu yarı uyanık hâlde, sayısız mektup taslaklarına, günlüğe, odamın ona göstermek istediğim karakalem eskizlerine, el yapımı kolyelere, bilekliklere, broşlara, duvar süslerine tezgâhtarlık yapıyordu. İlgiilenmediğim tek şeyse, tüm bunların ona nasıl ulaşacağıydı, ulaşamazdı çünkü. Güzelim arazinin tam göbeğine kurum kurum kurulan, tipi de meymenetsiz bu yer, sizi size bırakmıyordu bir türlü.

Bu arada kar tanem, yazmasını sarıya bezemiş, yüzünü de muhtemelen ayaz vurmasın diye peçeyle kapatmıştı. Ondaki peçe bende ki pencereye tekabül ediyordu sanki. Ayrıca, aslında üç dört cuma selası kadar zamandır olduğu hâliyle, anlayamadığım bir şekilde uzaklardan daha da yukarılara doğru bakar olmuştu ya da bana hafakanlar basıyordu. Arada da sesleniyordu sanırım, elini kolunu hevesle oynatarak. Bana bir şeyler söylemek için çırpınıyor olsa bile, bu imkânsızdı. Koridorun sonundaki gardiyanı zor duyuyordum, seni nasıl duyayım gönül haresi?

Gel zaman git zaman, hoşuma gitmeyen hadiseler de yaşanmıyor değildi. Soğuklar biraz daha artınca, çatı ucunda, sanki yeterince yokmuş gibi, sarkıtlardan bir parmaklık, tüm görüş alanımı kapatıyordu. Onları düşürmek için elimi kanatana kadar duvara vursam da işe yaramamıştı, aksine revirde de epey zaman kaybetmiştim. Bu da yetmezmiş gibi, adam eksikliğinden ötürü, odama paralel yükselen gözetleme kulesindeki beş-yedi nöbetini bozup beni revire götürmeye gelen hergeleden de-revirde doktora hararetle anlatmıştı-bir ton azar işitmiştim. “Lan oğlum manyak gibi bu saati mi buldun lan kayışı koparacak, Allah’ın sağırı, yengen bekliyor lan, bir keyfimiz vardı içine ettin

be!” diye bağırmıştı kulağıma ağzını kocaman açıp, kanayan ellerimi mavi bir tülbentle bağlamaya çalışırken.

Yumruklarımda sargılarla, nihayet tekrar sandalyeme çıkmaya yeltendiğimde, o eski gücü kendimde bulamamıştım. Niyeyse bir ses olsun, mesela bir radyo, derdine dokunsam da “*ne bağlarsın polis benim kolumu*” desin, “*ben bilirim kakakolun yolunu*” diye inlesin, “*başının yazması oyalı gelin*”¹ diye bitirsin istemiştim. Dışarıda dinlediğim son türküydü bu, ama nerde şimdi.

Ben türkünün havalandırmasıyla nefes alırken gardiyan kapımı açmış, bir iki saate pılımı pırtımı toplamamı, zemin kattaki koğuşlardan birine geçeceğimi söylemişti gözlerini belerterek. “Ne yapacağın belli değil senin, sen başımıza bir iş açmadan biz seni adam edelim de arıza çıkmasın!” demişti odada yankılata yankılata. “Ha, şunu da al be, leş gibi!” diye eklemişti kana bulanmış tülbenti yüzüme fırlatırken. Saatler sonra sırtımda bir deli gömleği, göğsümde bir yemeniyle odadan çıktım.

1 Erzurum’dan Çevirdiler Yolumu, Yöre:Afyon/Emirdağ.